

Van de voorzitter

Ons gedrag is de enige verantwoordelijkheid waarmee we het virus in bedwang kunnen houden”.

Ouderen en kwetsbare groepen vragen een stapje terug te doen zodat jongeren meer vrijheid krijgen is een verkeerde lijn. Op deze wijze wordt de eigen verantwoordelijkheid van een ieder op een zijspoor gezet. Immers waar ligt de grens.

Premier Rutte heeft aldus haar duidelijk aangegeven dat we met z'n allen verantwoordelijk zijn voor de samenleving. Wanneer we dit ook met elkaar goed invullen is er daarna ook voor een ieder weer ruimte.

Aldus Neelie Kroes op 30 augustus in Buitenhof.

Dat betekent dus ook dat wij onze bijeenkomsten tot nader opschorten, hoe jammer dat een ieder ook vindt. We zullen kijken welke mogelijkheden er zijn om elkaar via ZOOM bijeenkomsten te ontmoeten en u via de Nieuwsflits maandelijks op de hoogte houden.

Wanneer er onderwerpen/Kamerleden zijn waarover u meer wilt weten/lezen laat het ons dan weten, dan proberen wij hier in een volgende Nieuwsflits aandacht aan te besteden.

Voor nu wens ik u mede namens de andere bestuursleden een goede gezondheid toe,

Minie Walma-Schreur

IN DEZE NIEUWSFLITS

Kamp Moria op Lesbos. We hebben de beelden gezien en waren geschokt. Bente Becker gaat in op het VVD-standpunt ten aanzien van het opnemen van vluchtelingen uit het kamp

Mobiliteit, waar zet de VVD op in? Een bijdrage van Remco Dijkstra

Roald van der Linde praat ons bij over de laatste pensioenontwikkelingen

Het thema Wonen blijft actueel

Kamerlid Antoinette Laan-Geselschap was vrijdag 18 september in Doorn voor een werkoverleg met de coördinatoren van ons Thematisch Netwerk. Daarna bracht ze een bezoek aan twee zorglocaties. Een fotoimpressie

Liesbeth Rooijmans maakt zich in een inspirerend stuk hard voor het verleiden, faciliteren en ondersteunen van senioren om naar een passende woning te gaan.

De Raad Volksgezondheid en Samenleving noemt ons een geschenk. U heeft de samenleving veel te bieden.

In memoriam Els Veder-Smit, een bijdrage van Monique Boskma

Geertje van der Burg-Berendsen over zinnig leven na je 65^e

Afscheid TN SiS coördinator Provincie Flevoland, René van der Avoort

Rick van Velthuizen, staan we nog achter onze liberale beginselen?

Toen kon het nog: seniorennetwerk Oost organiseerde op 14 augustus een leuke dag in Huis Sevenaar

Uit de Tweede Kamer

Gevolgen brand kamp Moria op Lesbos, Bente Becker licht het standpunt van de VVD toe.

Bente Becker, Tweede Kamerlid, woordvoerder Integratie, migratie & asiel

Wie de beelden van de brand in kamp Moria op Lesbos heeft gezien, kan niet anders dan geraakt zijn. Dat geldt ook voor mijzelf. Ook voor de brand was de situatie schrijnend. Om die reden geeft Nederland al jaren ontzettend veel hulp aan de Grieken en aan NGO's in de vorm van geld en goederen om de situatie daar te verbeteren. Ook had Nederland recent aangekondigd voor 4 miljoen euro een aantal shelters te gaan financieren, om minderjarige kinderen op het vasteland van Griekenland een betere opvangplek te bieden tijdens hun asielprocedure en heeft het kabinet voor de zomer aangekondigd de Grieken te gaan ondersteunen om een voogdijstelsel te opzetten naar Nederlands voorbeeld.

Helaas heeft de brand het merendeel van kamp Moria verwoest en is de cynische werkelijkheid dat deze naar alle waarschijnlijkheid is aangestoken door migranten zelf. Migranten die waarschijnlijk weten dat zij nooit recht hebben op asiel en dus proberen te forceren toch het vasteland van Europa te bereiken. Velen anderen zijn door deze onverantwoorde acties nu ontheemd. Met hulp van de EU (en dus Nederland) heeft de Griekse regering inmiddels de 400 minderjarige kinderen naar het vaste land gebracht en Nederland heeft direct 1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor noodhulp. Dat Nederland nu daar bovenop in totaal 100 mensen (50 kinderen, 50 kwetsbaren) gaat toelaten in de Nederlandse asielprocedure, was echter niet de eerste keuze van de VVD.

De VVD is er geen voorstander van om migranten van Griekenland naar Nederland te halen. Niet omdat we geen hart zouden hebben, of liever wegblijven. Als dat zo was geweest hadden we niet alle bovenstaande inspanningen gepleegd, maar ons ook in 2015 niet sterk gemaakt voor de vluchtelingendeal met Turkije. Daarbij was het uitgangspunt dat mensen zich niet langer voor asiel op een Grieks eiland konden melden, maar netjes in de regio in Turkije. Alleen dan maakten zij kans op hervestiging in de EU. Zo konden we het verdienmodel van mensensmokkelaars stoppen om iedereen die een beter leven wil, en lang niet altijd vlucht vanwege oorlog, op een bootje te zetten, in de hoop een Grieks eiland te bereiken.

Sinds die Turkijedeal meldden zich meer mensen voor asiel in de regio en is het aantal migranten richting Europa drastisch teruggedrongen, net als het aantal verdrinkingen op de Middellandse Zee. Nederland heeft via hervestiging duizenden van die mensen die zich netjes in de regio meldden en echte vluchtelingen bleken te zijn, opgevangen. We staan zelfs in de top-3 van Europa. We nemen dus allang onze verantwoordelijkheid in de wereld.

Maar helaas, ondanks het verbeterde systeem bleven er toch ook mensen een poging wagen om wel op zo'n bootje te stappen om het welvarende Europa via een Grieks eiland te bereiken. Soms zelfs door één van hun kinderen vooruit te sturen. En helaas heeft de vorige Griekse regering, ondanks dat zij hiervoor van de EU miljarden ontvingen, deze mensen niet snel genoeg in procedure genomen; en ook de opvang heel slecht geregeld.

Het is die nalatigheid van de vorige Griekse regering waardoor zoveel migranten momenteel vastzitten op de eilanden. Waardoor kamp Moria, dat geschikt was voor 2700 mensen, op een gegeven moment meer dan 13.000 migranten herbergde.

Het nu opnemen van een aantal van die migranten in Nederland biedt geen structurele oplossing. Sterker nog: als het bereiken van een Grieks eiland nu alsnog een ticket naar Nederland betekent, stappen mogelijk weer meer mensen op een gammel bootje van een mensensmokkelaar om hun leven te riskeren. Wat de VVD betreft blijven we dan ook vooral inzetten op het verbeteren van de Griekse opvang en procedures; dáár.

Maar; door de brand in kamp Moria is de politieke werkelijkheid wel veranderd. Coalitiepartners, CDA CU en D66 voelden een grote urgentie om een aantal mensen van Lesbos wel hier te gaan toelaten tot de asielpcedure. We hebben als VVD besloten daar eenmalig en beperkt ruimte aan te geven, maar wel onder een aantal strikte voorwaarden. De 100 mensen om wie het gaat, moeten kinderen zijn onder de 14 en jonge kwetsbare gezinnen; uit een gebied waar het echt oorlog is, en met een check om uit te sluiten dat zij een veiligheidsrisico voor Nederland zouden kunnen vormen. Ook wordt het aantal afgetrokken van de 2000 vluchtelingen die we in Nederland in 4 jaar via UNHCR zouden ontvangen. Er komen door de nieuwe afspraken dus per saldo geen extra mensen bij. Dat is juist zo belangrijk omdat de samenleving al onder druk staat door migratie. Nieuwkomers kosten de samenleving ruimte en geld en ook is hun integratie niet vanzelfsprekend. Ten alle tijden moeten wij ons in Den Haag bewust zijn van het draagvlak en de draagkracht in onze samenleving als het gaat om immigratie..

Juist daarom hebben wij ook in de afspraken afgedwongen dat de asielpcedures in Nederland verder verkort worden, zodat sneller duidelijk wordt wie mag blijven en wie niet. Daarnaast wordt de straf op mensensmokkel verhoogd en wordt er nog strenger opgetreden tegen statushouders die hier tijdelijk verblijven maar zich niet weten te gedragen. Het wordt eerder mogelijk hun verblijfsvergunning in te trekken. Ook dit draagt bij aan het behouden van draagvlak in onze samenleving als het gaat om het opvangen van echte vluchtelingen.

Wij zijn daarmee al met al tevreden over de afspraken die we hebben kunnen maken. Maar we weten ook dat het niet de echte oplossing is voor kansarme immigratie richting Europa. Eind september wordt een nieuw voorstel uit de Europese Commissie verwacht voor een herziening van het Europees asielbeleid. De VVD zal daarbij blijven pleiten voor een Europees asielstelsel dat uitgaat van opvang in de regio, met strenge Europese buitengrenzen en alleen op uitnodiging nog een beperkt aantal vluchtelingen in landen als Nederland toelaten. Daar kunt u mij, en collega Malik Azmani in Brussel, op blijven aanspreken!

Mobiliteit waarborgen

Remco Dijkstra

Remco Dijkstra, Tweede Kamerlid, I&W Weginfrastructuur, Water, Scheepvaart, Luchtvaart

Mobiliteit is vrijheid. Dat geldt voor jong en oud. Of je nou ergens woont, maar ergens anders wilt werken of recreëren, het kan allemaal. In het ideaal van de VVD is heel Nederland binnen twee uur bereikbaar. Op de wijze waar je zelf voor kiest. Daarom vinden wij mobiliteit zo belangrijk. Dan kun je mensen ontmoeten, leuke dingen doen en jezelf verder ontwikkelen. Keuzevrijheid en betaalbaarheid zijn essentieel om te zorgen dat we er van deze vrijheid kunnen (blijven) genieten. Ook internationale verbindingen horen daarbij.

Om de mobiliteit van de toekomst te kunnen waarborgen is veel nodig, niet alleen in extra geld voor beheer, onderhoud, en aanleg van ontbrekende schakels, maar veel kan ook slimmer. Denk aan het inchecken en uitchecken van het OV wat nu vaak een belemmering vormt voor mensen die weinig reizen. Waarom is prijsdifferentiatie zo lastig? Denk ook aan de knelpunten die er nog steeds bestaan waardoor de reis langer duurt dan noodzakelijk. Denk ook aan het spreiden van aanvangstijden waardoor er meer mensen van de beschikbare capaciteit gebruik kunnen maken en het minder druk is op de weg, of op het spoor. De VVD zoekt voortdurend naar slimme oplossingen.

De auto blijft voor vele mensen nog steeds het ultieme vervoermiddel. Daar is niks mis mee! Maar waarom moet je zoveel betalen om auto te rijden, zelfs als je hem niet gebruikt tikt het aan. En waarom is Nederland überhaupt een van de duurste landen als het gaat om automobilititeit? Ons wagenpark is best op leeftijd en puur vanwege de hoge kosten. De automobilist draagt 7x meer bij dan deze terugontvangt. En dan het OV; wist u dat daar flink gesubsidieerd wordt op ieder bus- of treinkaartje? Dus is het wel logisch om het OV uit te breiden als er vervolgens niemand in zit of er zoveel geld op toe moet worden gelegd? Het is niet voor niks openbaar, maar de VVD wil keuzes maken die het meeste rendement geven voor de euro en tegelijkertijd de keuzevrijheid en betaalbaarheid helpen. Het gaat wel om belastinggeld en er zit dus ook een verschil tussen Randstad en platteland. Wat doe je waar, waarom en wat werkt het beste?

En met de grote woningbouwopgave is het ook van belang dat de landelijke regio's, zoals iedereen in het Friesland, Groningen en Drenthe, de Achterhoek, Twente, Limburg en Zeeland goed en snel bereikbaar is. Zo kan iedereen wonen en werken op de plek die hij of zij wil. En laten we voor de korte afstanden vooral de tweewieler niet vergeten, een ideaal vervoermiddel wat je nog een beetje fit houdt en voor bepaalde afstanden absoluut een oplossing kan zijn. Zo zet de VVD dus in op alle modaliteiten, laat wij mensen vrij om te kiezen en vinden wij mobiliteit iets goeds. Dat hoeft niet minder, dat moet vooral slimmer en sneller. Vul daarbij de digitale bereikbaarheid aan, voor thuiswerk en onderhouden sociale contacten, en zo wordt Nederland klaar voor de toekomst. Reacties zijn welkom. r.dijkstra@tweedekamer.nl

Roald van der Linde, Tweede Kamerlid, financiële markten, financieel toezicht, staatsdeelnemingen, AOW en pensioenstelsel. Tevens houdt hij zich bezig met burgemeestersbenoemingen

De Telegraaf maakte het u afgelopen week niet gemakkelijk. ‘Vier procent korting dreigt voor helft gepensioneerden’, kopte de krant van wakker Nederland. Is er nieuws te melden?

Eigenlijk niet. Elke maand berekenen pensioenfondsen hun dekkingsgraad, dus de verhouding tussen beleggingen en toegezegde pensioenen. Die ziet er voor een aantal grote fondsen al lange tijd niet goed uit. ABP en PZFW zitten nu rond 88%, iets hoger dan in de maanden ervoor. We kunnen daar op dit moment weinig mee. In aanloop naar het nieuwe pensioencontract willen we onnodige kortingen voorkomen. Er wordt pas gekort als de gemiddelde dekkingsgraad onder 90% komt, en het meetmoment daarvoor is eind december. En moet er dan gekort worden, dan wordt die korting uitgesmeerd over tien jaar.

We weten het pas in december. Het bericht uit de Telegraaf was dus voorbarig. In het FD en PensioenPro stond wel een ander opmerkelijk nieuwtje over dekkingsgraden: het Actuarieel Gezelschap heeft de gemiddelde levensverwachting iets naar beneden bijgesteld. Dat betekent dat de dekkingsgraad van de meeste fondsen met 1% tot 2% zal stijgen.

Koopkracht

Maar korting of niet, het is duidelijk dat pensioenfondsen niet bijdragen aan uw koopkrachtontwikkeling. Voor komend jaar voorziet het Centraal Planbureau voor gepensioneerden een koopkrachttoename van ongeveer 0,5%. Voor gezinnen is dat 0,9%. Nu zijn die koopkrachtplaatjes een bron van verwarring. Ze zijn ‘statisch’: het is een voorspelling voor als je situatie niet al te veel verandert. Maar verlies je je baan of raak je je partner kwijt, dan heb je er weinig aan. En het blijven voorspellingen, met alle onzekerheid van dien.

De minister van SZW ondervangt dat enigszins door naar een langere periode te kijken. Vorige week stuurde hij een brief naar de Kamer met de koopkrachtontwikkeling 2018-2021. Ook daaruit blijkt dat pensioenfondsen weinig bijdragen aan de koopkrachtgroei. Gepensioneerden gaan er in drie jaar in totaal 2,5% op vooruit, bijna volledig als gevolg van gericht overheidsbeleid: indexatie van de AOW en fiscale maatregelen.

De brief van de minister vindt u hier:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/koopkracht/documenten/kamerstukken/2020/09/15/kamerbrief-koopkracht>

Naderende wetgeving

In de Kamer behandelen wij op korte termijn de tijdelijke bevrozing en nieuwe oploop van de AOW-leeftijd. Dat is onderdeel van het pensioenakkoord en zal niet tot veel discussie leiden: in de toekomst zal de AOW-leeftijd niet meer één-op-één stijgen met de levensverwachting, maar slechts gedeeltelijk. Dat doet recht aan de situatie van veel ouderen.

Ik verwacht daarnaast dat we snel beginnen met de Wet pensioenverdeling bij echtscheiding. Die zorgt ervoor dat bij echtscheiding automatisch het pensioen netjes wordt verdeeld. Uiteraard blijft het mogelijk het in overleg anders te regelen. Wilt u meer weten over dit wetsvoorstel, mailt u mij dan gerust!

Roald van der Linde

r.vdlinde@tweedekamer.nl

De noodzaak tot investeren in wonen voor senioren leidt tot Kamervragen van o.a. Antoinette Laan – Geselschap

Antoinette Laan – Geselschap, Tweede Kamerlid, portefeuille o.a. VWS Care, WLZ, WMO en mantelzorg enz.

Vragen van de leden Bergkamp en van Eijs (beiden D66), Beckerman (SP), Laan-Geselschap (VVD), Dik-Faber (ChristenUnie), Nijboer (PvdA), Sazias (50PLUS), Geluk-Poortvliet en Terpstra (beiden CDA) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de noodzaak tot investeren in wonen voor senioren

1. Bent u bekend met de bijeenkomst van 1 september jl. over de inzet op seniorenhuisvesting en woonvormen georganiseerd door ANBO, Actiz en Stichting Knarrenhof?
2. Klopt het dat er nu al een tekort is van 80.000 seniorenwoningen en hoe ontwikkelt dat tekort zich tot en met 2040?
3. Bent u bereid om in gesprek te gaan met ANBO, Actiz en Stichting Knarrenhof over dit tekort aan seniorenwoningen en hun 5-puntenplan om dit op te lossen¹ en de Kamer te informeren over de resultaten daarvan voor het einde van 2020?
4. Wat zijn de concrete resultaten van de gesprekken die de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met de taskforce Wonen en Zorg heeft gevoerd en komt er een meerjarige agenda voor wonen en zorg?
5. Hoeveel gemeenten hebben inzicht in de kwantitatieve opgave op het gebied van huisvesting van senioren?

Vervolg kamervragen wonen voor senioren:

6. Hoeveel gemeenten hebben op dit moment een kwalitatieve woonvisie en hoeveel daarvan hebben ook een leefvisie die ingaat op de organisatie van welzijn binnen de woonopgave?
7. Bent u bereid te stimuleren of op te leggen dat alle gemeenten inzicht verwerven in de hoeveelheid en de soort woningen die voor de groeiende groep senioren moet worden gebouwd?
8. Bent u van mening dat er een taakstellende opdracht voor gemeenten moet komen ten aanzien van het aantal seniorenwoningen?
9. Bent u bereid een onderzoek te starten naar de relatie tussen welzijn, wonen en zorgkosten? Zo ja, hoe en wanneer? Zo nee, waarom niet?
10. Bent u bereid de noodzaak tot samenhang tussen het ruimtelijk en sociaal domein onder de aandacht te brengen van de VNG? Zo ja, hoe en wanneer? Zo nee, waarom niet?
11. Gaat u in gesprek met gemeenten hoe zij geclusterde woonvormen gaan faciliteren, gelet op het feit dat de Monitor Geclusterd Wonen laat zien dat in een derde van de gemeenten nog geen geclusterde woonvormen aanwezig zijn?
12. Welke impact heeft de verwachte vraagstijging naar Wlz-zorg van 30.000 personen in 2025 en 100.000 personen in 2040 dat volgt uit het recente rapport van TNO op uw beleid ten aanzien van voldoende seniorenwoningen?
13. Heeft de verbreding van de Stimuleringsregeling Wonen en Zorg per 4 april jl. daadwerkelijk geleid tot een hoger gebruik van de regeling?

Foto Knarrenhof vanuit Facebookpagina Knarrenhof

18 september Cultuurhuis Doorn

Bezoek Antoinette Laan – Geselschap aan Doorn voor het werkoverleg met de coördinatoren van het TN SiS, in aanwezigheid van raadslid Judith van Roy, VVD Utrechtse Heuvelrug. Antoinette Laan schreef dezelfde dag nog dit bericht voor LinkedIn:

"Onverbloemd de waarheid zeggen." Dat is de kern van de werkbezoeken die ik altijd heb. Je ziet persoonlijk hoe het in de zorg gaat. Mensen vertellen je in je gezicht onverbloemd de waarheid over wat er goed gaat, maar ook wat er juist beter kan. Hun passie en inzet is elke keer bijzonder om te zien.

Vandaag zijn we op werkbezoek geweest in Doorn om te praten met ouderen over ouderenzorg en huisvesting. Daarna ben ik langs geweest bij restaurant Koek en Ei, een restaurant dat mensen in dienst heeft die moeilijk kunnen meekomen in de maatschappij. Als afsluiting zijn we bij Ontmoetingscentrum De Vijver geweest. Daar hebben we gepraat over dagbesteding in coronatijd, mantelzorgers, respijtzorg, en de administratieve druk. Altijd bijzonder om met de mensen zelf te praten. Veel dank aan Thematisch Netwerk Senioren in de Samenleving, wethouder [Hans Waaldijk](#) en raadslid Van Roij voor het organiseren! [#rondetafel](#) [#mantelzorg](#) [#respijtzorg](#) [#dagbesteding](#) [#beperking](#) [#ouderen](#)

(Franca Kerstens: In gesprek met de coördinatoren TN Senioren in de Samenleving. Foto's p.m. mw Laan)

Koek en Ei Driebergen

Ontmoetingscentrum De Vijver Driebergen

(FK: In het ontmoetingscentrum in gesprek met medewerkers van De Vijver en het Sociaal Dorpsteam. Links wethouder Hans Waaldijk, foto P.M. mevrouw Laan via LinkedIn)

Eerder op de dag, werkbespreking met coördinatoren TN SiS, cultuurhuis Doorn

v.l.n.r.: Rob de Vries, Utrecht; Judith van Roy, Utrechtse Heuvelrug; René van der Avoort, Flevoland, Jacques Raadsgelder Flevoland; Wim Hut, Groningen

V.l.n.r.: Marijke Tsoutsanis, Brabant; Sjoerd Kremer, Friesland; Gerard Waanders, Overijssel; Bart Sipma, Gelderland; Victor Cillekens, Limburg (niet op de foto: Albertine Nube, Noord-Holland, Anja Latenstein, Zuid-Holland en Franca Kerstens (secretaris en fotograaf van de dag)

v.l.n.r. Jacques Raadsgelder; Wim Hut; Antoinette Laan-Geselschap; Else Lipjes -Jansen, Zuid-Holland; Marijke Tsoutsanis. Op de rug gezien, Minie Walma – Schreur

Verhinderd: Bakir Lashkari, Kees Duijvelaar, Jan Willem Schotel, Joan van Dijk

En verder in onze Nieuwsflits

Zonder drempels verhuizen naar een meer passende woning

Door: Liesbeth Rooijmans, VVD'er, communicatiemanager bij www.svn.nl en initiatiefnemer van www.platformwoonstarters.nl

Wonen is een **grondrecht** in Nederland. En in tijden van corona is een veilige plek om te wonen meer dan ooit een primaire levensbehoefte. Steeds vaker wordt er een moreel appèl gedaan op ouderen om te verhuizen naar een woning die meer past

bij hun levensfase. Uit onderzoek van het CBS blijkt echter dat de verhuisintentie van ouderen weliswaar toeneemt, maar nog steeds niet hoog is. Waar ligt dat aan?

In 2009 had 6% van de 65-plussers de intentie om te verhuizen en in 2015 was dat 16%. In september 2019 denkt 23% binnen nu en enkele jaren te verhuizen (bron: [ANBO](#)). De meeste 65-plussers zijn over het algemeen tevreden met hun woning en woonomgeving. Maar het wordt ze ook niet altijd aantrekkelijk gemaakt om hun vertrouwde nest te verlaten.

Bouwen bouwen bouwen

Bouwen naar behoefte is een belangrijke oplossing om mensen uit een ruime eengezinswoning te laten doorstromen naar een woning die meer bij hun levensfase past. Dit gebeurt nog niet genoeg volgens de commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen. Het woningaanbod voor ouderen is dus niet toereikend en dit belemmert de doorstroming op de woningmarkt.

Ouderen ervaren financiële drempels om te verhuizen

Naast bouwen kan het wegnemen van belemmeringen de doorstroming bevorderen. Veel ouderen ervaren nu financiële drempels om te verhuizen. Zo betekent een verhuizing naar een kleinere huur- of koopwoning naast de kosten van de verhuizing vaak óók een forse stijging van de maandlasten. Waarom zou je dat doen? Het is fijn om iets goeds te doen voor de maatschappij, maar ook belangrijk om te kijken naar wat verstandig is voor je eigen situatie.

Samenwonen op oudere leeftijd niet aantrekkelijk

We kennen allemaal wel alleenstaande ouderen die met behoud van zelfstandigheid een woning zouden willen delen met een vriend of vriendin. En de stellen die al jaren vrijwel altijd samen zijn, maar officieel niet samenwonen. Boven de 65 jaar wordt samenwonen zelden (3%) als reden genoemd om te gaan verhuizen (bron: [Woon2018 p 57](#)). En dat is niet raar, want het is vaak ook niet zo aantrekkelijk. De AOW wordt bij samenwonen zo'n 400 euro verlaagd ([kostdelersnorm](#)). En mensen nemen met gaan samenwonen nog een ander risico. Als de relatie geen succes blijkt te zijn is er geen weg terug of is men zeker in de huursector veelal aanzienlijk duurder uit. Hierdoor kiezen vooral senioren er logischerwijs voor om een woning aan te houden 'voor het geval dat'.

Verplichte aflossing maakt verhuizen naar kleinere woning duurder

Ook een huis verkopen en verhuizen naar een kleinere koopwoning is niet voor iedereen een slimme zet. Tenzij er echt een hele grote overwaarde is en de nieuwe woning een stuk goedkoper. Een aflossingsvrije hypotheek mag niet hoger zijn dan 50% van de waarde van de woning en veel ouderen hebben een groot aflossingsvrij deel in de hypotheek. Als je mazzel hebt kun je oude rechten meenemen maar dat is niet altijd zo. Hierdoor kunnen ouderen in de nieuwe situatie te maken met hogere maandlasten als gevolg van de verplichte aflossing.

Vier vliegen in één klap

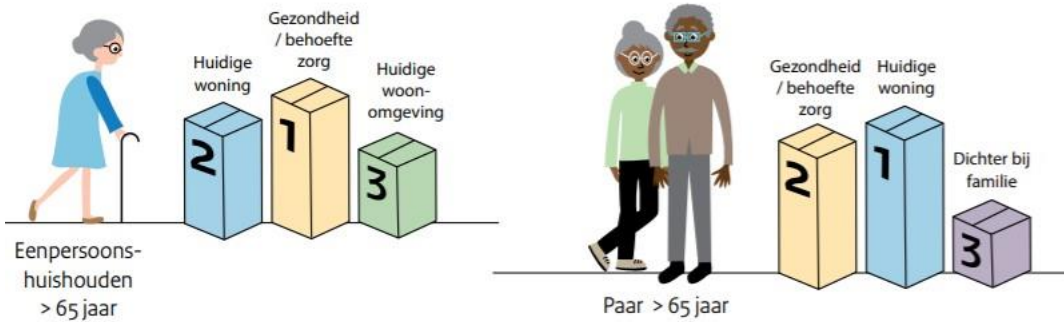
Meer aandacht voor het wegnemen van drempels voor ouderen en een goed woningaanbod, bevordert de doorstroming op de woningmarkt maar zorgt ook voor een betere benutting van de bestaande voorraad. Daarnaast blijken ouderen minder enthousiast om hun woning te verduurzamen (bron: [Nibud](#)). Vrijkomende woningen kunnen door nieuwe kopers of de verhuurder worden verduurzaamd én helpen we zo starters eerder aan een betaalbare woning. Vier vliegen in één klap dus! Uiteraard ligt hier een uitdaging, maar wel een mooie. Nationaal kan er nog eens goed gekeken worden naar de kostendelersnorm en de regels voor het verkrijgen van een hypotheek in combinatie met het vrijspelen van een woning.

Verhuisketen in gang zetten

Om verhuizingen te stimuleren, zouden corporaties aan de slag kunnen met doorstroomprojecten. Er zijn al diverse voorbeelden. Zo experimenteren woningcorporaties KleurrijkWonen en Thuis uit Tiel met een [doorstroomproject](#). Ze vragen mensen vanaf 55 jaar, die nu met één of twee personen in een eengezinswoning wonen, te verhuizen naar een kleinere huurwoning met behoud van hun huidige huurprijs. Dat is gunstig, want doorgaans zouden zij bij een overstap naar een kleinere woning meer huur gaan betalen. De vrijgekomen eengezinswoning komt beschikbaar voor een gezin, dat als eis een huurwoning achterlaat. Daarmee creëren de corporaties nog een extra woonkans voor bijvoorbeeld een starter. Sinds de start van het project zijn er minimaal twee keer zoveel vrijgekomen woningen en lukt het om iedere maand een aantal langere verhuisketens te realiseren.

Meer ideeën om de woningmarkt te verbeteren?

Op www.platformwoonstarters.nl staan inspirerende oplossingen. Begin oktober verschijnt er een verkiezingspecial. En natuurlijk horen we ook graag uw ideeën.

Woon2018: Verhuismotieven, top 3, 65+

Bericht van de Raad Volksgezondheid & Samenleving : senioren van betekenis voor de samenleving als geheel.

De derde levensfase: het geschenk van de eeuw

↳ Kernboodschap

Raad
Volksgezondheid
& Samenleving

↳ Inspiratieagenda

De derde levensfase is van betekenis voor andere generaties en voor de samenleving als geheel. De RVS roept beleidsmakers, politici en maatschappelijke organisaties op meer mogelijkheden te creëren om het potentieel van deze groep Nederlanders te verzilveren.

Deze levensfase begint wanneer mensen met pensioen gaan en eindigt wanneer kwetsbaarheid en zorgbehoefte dominant worden.

Voor veel mensen is de derde levensfase er een van relatieve vrijheid, waarin nieuwe mogelijkheden ontstaan. Veel mensen in de derde levensfase willen van betekenis zijn: voor hun naasten of voor anderen, voor de samenleving. De Raad ziet dat dat niet altijd even eenvoudig is. Beleid, regelgeving en voorzieningen sluiten niet vanzelfsprekend aan op de wensen en behoeften van mensen in de derde levensfase. Bovendien zijn er ook mensen die in deze periode worstelen met financiële zorgen of gezondheidsproblemen. Voor hen is de derde levensfase meer een opgave dan een geschenk.

Verruim het handelingsperspectief

Wat?

Activiteiten: draag bij aan voldoende variatie in maatschappelijke rollen
Wonen: draag bij aan voldoende en passende woonruimte
Zorg en ondersteuning: stimuleer burgerinitiatieven en versterk sociale netwerken

Ga uit van:

Autonomie: de wens om zelf richting te geven aan het bestaan
Verbondenheid: de behoefte aan diepere sociale verbanden
Ertoe doen: de behoefte om van betekenis te zijn
Diversiteit: de verschillen tussen mensen in de derde levensfase

1

De derde levensfase is ook een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid

Op dit moment wordt de inrichting van de derde levensfase vooral gezien als een individuele zaak. Maatschappelijke organisaties, overheden en bedrijven kunnen er met diverse en passende arrangementen aan bijdragen dat jonge ouderen meer maatschappelijke rollen kunnen vervullen.

2

Verzilver het maatschappelijk potentieel van mensen in de derde levensfase

Jonge ouderen willen en kunnen op vele manieren een bijdrage leveren aan de samenleving. Deze bijdrage kunnen zij echter alleen leveren als beleid en arrangementen hun wensen en betrokkenheid niet hinderen en indien nodig faciliteren.

3

Generatiebewustzijn vereist veranderingen in beleid en andere maatschappelijke arrangementen

In de ontwikkeling en implementatie van beleid en voorzieningen zou meer rekening gehouden kunnen worden met de gevolgen voor mensen in de derde levensfase. Zo kunnen ongewenste neveneffecten en onbedoelde obstakels worden opgeheven of zelfs vermeden.

In memoriam Els Veder-Smit : door Monique Boskma

Op 26 augustus is een markante dame overleden; Els Veder-Smit. Als lid van ons Friese Seniorennetwerk van het eerst uur (1997) bleef zij betrokken tot op hoge leeftijd. Menig keer aanwezig bij onze netwerkbijeenkomsten, maar ook bij de landelijke netwerkcongressen, wist zij op diplomatieke wijze aandacht te vragen voor met name de zorg en verpleging; onderwerpen die nooit uit haar belangstelling zijn verdwenen sinds haar functie als staatssecretaris van volksgezondheid (3 januari 1978 tot 11 september 1981).

Haar lange parlementaire staat van dienst is te vinden in onderstaande link

https://www.parlement.com/id/vg09llb94nz8/e_els_veder_smit.

Naast haar politieke interesse was Els ook zeer betrokken bij het (groene) culturele erfgoed. Keramiekmuseum Prinsessehof en de Stichting Kastelen, Buitenplaatsen en Landgoederen hadden haar warme belangstelling. Tot begin dit jaar heeft zij visite ontvangen en bleef een welbelegen breed maatschappelijk geïnteresseerde gastvrouw. Een erudiet en bewogen liberale dame is van ons heen gegaan; we zullen haar missen.

Zinvol leven na je 65^e: opgave of uitdaging? Door Geertje van der Burg-Berendsen VVD raadslid gemeente Rheden van 1986-2014

Deze vraag werd mij onlangs gesteld en hierover had ik eigenlijk nog nooit goed nagedacht. Want, toen ik 65 jaar werd was ik nog volop als raadslid voor de VVD actief en zou dat blijven tot het jaar waarin ik 72 werd. Er kwam toen wel even een moment waarop ik dacht: wat ga ik nu doen met mijn vrije tijd. Maar al spoedig kwam de oud gemeentesecretaris van mijn gemeente bij mij met de vraag of ik zijn functie als voorzitter van de Patiënten Advies Raad (PAR) van het gezondheidscentrum in Velp wilde overnemen. En zo rolde ik eigenlijk in een aantal kleinere besturen.

Als raadslid heb ik ook de Herbergier in mijn dorp zien komen. Het was toen de tweede kleinschalige voorziening voor mensen met geheugenproblemen in Nederland. Dit concept heeft mij vanaf het begin af aan geboeid en ik heb er ook energie in gestoken. Gasten met een indicatie kunnen in de Herbergier wonen met een Persoons Gebonden Budget (PGB). Het was ook nieuw dat er voor mensen die niet langer thuis konden wonen iets te kiezen viel. Niets ten nadele van verpleeghuizen, maar niet iedereen voelt zich daar prettig en kiest liever voor kleinschaligheid. Een echt liberaal uitgangspunt, destijds geïnitieerd door Erica Terpstra! Helaas bleek het PGB als gevolg van oneigenlijk gebruik op enig moment ter discussie te staan. Daarom nodigde ik Tamara van Ark (thans minister) uit om in de Herbergier in Velp te komen kijken. Zij deed dit en zag hoe gelukkig de bewoners/gasten in de Herbergier waren. Later zou ze zeggen: "het was een van mijn leukste werkbezoeken". Na het beëindigen van mijn raadslidmaatschap in 2014 werd ik vrijwilliger in de Herbergier en bezocht 3,5 jaar een bewoner, die weinig bezoek kreeg. Ook nu bezoek ik weer een nieuwe bewoner die op mijn aandacht kan rekenen.

Het is ook heel belangrijk om (oude) contacten te onderhouden en actief te blijven.

Een ander voorbeeld: In het gezondheidscentrum in Velp werd een pilot gestart met een specialist ouderengeneeskunde in de eerste lijn. Het is prachtig om te zien dat dit concept nu landelijk ook zoveel aandacht heeft gekregen, al heeft het wel even geduurd. Daarom nodigde ik destijds Arno Rutte uit voor een werkbezoek, omdat een officiële betaaltitel voor dit werk ontbrak. Door het uitbreiden van een specialist ouderengeneeskunde in de eerste lijn worden Patiënten niet onnodig naar specialisten in de tweede lijn verwezen. Deze werkwijze wordt zeer gewaardeerd door de Patiënten en hun mantelzorgers. Alle zorg en aandacht blijft dicht bij huis.

Ca 5 jaar geleden ben tevens betrokken geweest bij het oprichten van de stichting STOER. (senioren teams ondersteunen elkaar in Rheden en Rozendaal). Goed opgeleide vrijwillige ouderen adviseurs bezoeken senioren in Rheden en Rozendaal thuis. Er wordt informatie gegeven over wonen, maaltijden, aangepast vervoer, de WMO etc. etc. Een ander project van STOER is het project Mijn Huis Mijn Toekomst. De gemeentes stimuleren senioren hun huis levensloop bestendig te maken of daar op zijn minst over na te denken. Vrijwilligers van de stichting Stoer geven, aan de hand van een checklist, adviezen hoe dat beter kan. Aanpassingen worden deels vergoed door beide gemeentes met een max van € 650,00. Voor menig inwoner was het net een zetje om een inloopdouche of verhoogd toilet te laten plaatsen. Bovendien maakt het niet uit of men in een huur- of koopwoning woont. Roald van der Linde (VVD TK fractie) maakte op locatie kennis met dit project.

Ook in het seniorennetwerk van Gelderland draag ik mijn steentje bij. Wij organiseren een aantal keren per jaar bijeenkomsten waar een actueel thema wordt besproken. Vaak nodigen wij een lid van onze VVD fractie in Den Haag uit. Eén keer per jaar organiseren we een excursie, vorig jaar naar het Waterschap Rijn en IJssel en dit jaar naar het Landgoed Huis Sevenaer, een rijksmonument uit de 14e eeuw, waar we ons laten informeren over natuurinclusieve landbouw en biodiversiteit. Zo kan ik nog wel even doorgaan met

het geven van voorbeelden van andere bestuurlijke betrokkenheid. Uit bovenstaande informatie moge blijken dat ik gelukkig nog voldoende inspiratie heb om mijn leven zinvol in te richten.

Afscheid van actief lid TN Senioren in de Samenleving René van der Avoort, Flevoland

Op 18 september namen we in Doorn afscheid van René van der Avoort. Hij heeft zich jarenlang als coordinator van ons netwerk voor de Provincie Flevoland ingezet. Jacques Raadsgelder en hij boden ons ook tweemaal gastvrij onderdak in het Provinciehuis te Lelystad voor onze ALV. René vertrekt, niet omdat hij genoeg van ons heeft, maar omdat hij te druk is. Hoewel al een stukje in de zeventig vraagt zijn werk als makelaar teveel tijd. Hij kan het er simpelweg niet bij hebben. We danken René voor zijn inzet en hopen zeker nog van zijn kennis en ervaring gebruik te kunnen maken. We zeggen ook niet gedag, maar hopen hem zeker nog te ontmoeten op een van onze meetings.

Zeer veel dank!

Rick van Velthuysen, VVD-lid en liberaal raadslid te Elburg

De kandidaatstelling voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2021 is begonnen. Regionale VVD-leden wordt gevraagd om kennis te maken en te komen luisteren naar de pitch van hun kandidaten. Eén van die toehoorders was ikzelf dit weekend. Mijn respect is groot voor een ieder die zich als volksvertegenwoordiger geroepen voelt aan het politieke front. Toch moet mij iets van het hart: steeds vaker presenteren onze liberale vrienden zich, bij een dergelijke pitch, als ware bestuurders en ik mis ondertussen het authentieke liberale elan.

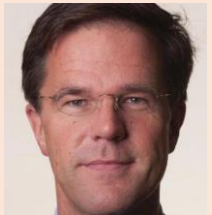
In de jaren 70 werd ik als 14 jarig jongetje geraakt door het politieke optreden van Hans Wiegel: uitdagend, tikkie brutaal en toch beschaafd schudde hij destijds het politieke establishment wakker en maakte hij ruimte voor een heldere liberale toon in de Nederlandse politiek. In de decennia die volgden en Wiegel ondertussen als Commissaris van de Koningin zitting had in Leeuwarden, was het de VVD die de PvdA en het CDA er terecht op wees dat hun jarenlange positie in het landsbestuur ondertussen regenteske trekjes vertoonde.

Uiteindelijk trok de VVD in 2010 op verfrissende en strijdbare wijze het landsbestuur naar zich toe. De nog relatief jonge Rutte wist met zijn ontwapenende voorkomen, zijn perfecte manier van communiceren en met heel hard werken, het electoraat voor de VVD te winnen, zodanig dat het ondertussen soms wel lijkt dat Rutte zelf de VVD is. De VVD zit alweer een decennium in het centrum van de bestuurlijke macht en wat je als VVD hebt weten te bereiken geef je ook niet zomaar op én wie over een politiek leider als Rutte beschikt zou haast denken zomaar achterover te kunnen leunen.

Veel oudere VVD-ers weten hoe wij als liberalen, na een lange politieke weg, tot de huidige bestuurspartij zijn weten te groeien. De VVD was voor mij een debatpartij. Liberalen daagden elkaar uit en zo hielden we elkaar messcherp. Anno 2020, op weg naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2021, lijkt het ineens wel alsof we bang zijn om elkaar in een goede politieke discussie te beschadigen. Is dit wel terecht? Zo ja, zijn we dan nog wel die frisse Volkspartij voor Vrijheid en Democratie?

Wees eerlijk, ik hou u slechts een spiegel voor en duw 'm weg als de aanblik u niet bevalt: maar zijn wij ondertussen niet TE technocratisch geworden in onze manier van het besturen van Nederland? Een voorbeeld: zonder iets af te doen van de ernst van Corona, het RIVM en het OMT moeten in deze tijden natuurlijk gehoord worden, iedere liberaal is nieuwsgierig naar hun wetenschappelijke informatie, zuig deze dan op als een spons, maar uiteindelijk moet wel het landsbestuur vanaf dat punt z'n eigen verantwoordelijkheid pakken. Juist liberalen, moeten die verantwoordelijkheid willen nemen en het niet veilig aan eerdergenoemde instanties laten en ook zeker niet gaan schermen met hun adviezen. Daarmee loop je dan misschien meer politiek risico, maar dat is toch wel de stijl waar de VVD-politiek meer dan relevant en onderscheidend mee is geworden bij de kiezer.

Beste liberale aanstormende Tweede Kamer-kandidaten van de mooiste politieke partij van Nederland, toon mij alstublieft primair uw liberale gedrevenheid. Besef dat besturen, je soms net iets te vaak vraagt om even politiek onzichtbaar te zijn en dat het hebben van een

bestuurlijke machtspositie geen doel op zich moet zijn. De VVD is niet per se leuk voor op uw CV, maar de VVD is juist een bestuurspartij dat voor haar eigen liberale beslissingen moet durven staan. Neem dus verantwoordelijkheid en toon uw politieke lef, juist ook als DE bestuurspartij van Nederland. Het politieke debat mag dan onder de Haagse stolp van de Tweede Kamer plaatsvinden, maar zal uiteindelijk op afstand worden beoordeeld door onze kiezer. Verschaf uzelf dus nieuwe zuurstof, want de politiek ligt op straat en alleen daar ligt de toekomst van de VVD.

Wees daarom voor deze VVD-er als eerste en voornaamste een duidelijk te onderscheiden liberaal, daar zal ik dan met liefde mijn stem op gaan uitbrengen.

Rick van Velthuysen

Heeft u als lezer ook een inbreng voor deze Nieuwsflits of een idee voor een artikel? Of iets bijzonders gelezen waarvan u denkt dat dit voor anderen ook interessant kan zijn. Laat het ons weten.

Uiteraard behoudt de redactie zich het recht voor een artikel niet te plaatsen. Kritisch mag, maar vooral positief opbouwend.

Dus, wat kan er beter? Wat is een les uit het verleden? Hoe zouden we het anders kunnen doen? Inspireer onze lezers met uw bijdrage!

Het Seniorennetwerk Regio Oost organiseerde 14 augustus jl. weer een excursie.

De deelnemers werden gastvrij ontvangen met een kopje koffie of thee. De belangstelling was enorm, 35 deelnemers. Zij kregen een uiterst interessante en uitvoerige inleiding door de directeur van het landgoed, Anja van Norel (red.: zij is tevens voorzitter van het Seniorennetwerk Regio Oost). Vervolgens werden de deelnemers in vier groepen onder leiding van Anja en drie andere deskundigen meegenomen voor een rondleiding van 1,5 uur.

Landgoed Huis Sevenaer (14^e eeuw) bestaat uit vele rijksmonumenten en is een biologisch landbouwbedrijf met veeteelt, akker- en tuinbouw.

Jonkheer Huub van Nispen van Sevenaer, de laatste eigenaar van het landgoed, was een visionair op het gebied van samenwerken met de natuur. Zijn gedachtegoed wordt als filosofie uitgedragen in alle facetten van het landgoed. Landbouw en natuur versterken elkaar. Het landgoed is sinds de jaren 60 een natuur inclusief landbouwbedrijf.

Halverwege was er een pauze waarop de op het landgoed vervaardigde appelsap werd geproefd.

Op www.huissevenaer.nl is alle informatie over dit bijzondere landgoed te vinden.

